Svätý Cyril, vlastným menom Konštantín, zvaný Filozof (827-869) :)

Zakladateľ slovanského písomníctva, mních.

Študoval na vysokej dvorskej škole (akadémii), na ktorej aj pôsobil ako učiteľ filozofie. Bol knihovníkom Chrámu sv. Sofie a tajomníkom patriarchu v Carihrade i mníchom-pustovníkom na vrchu Olymp. Z poverenia cisára diskutoval o náboženských otázkach v stredoázijskej Samare, s Kozármi a Židmi v čiernomorskom Chersone, kde bol začas i učiteľom. Neskôr pri ceste do Ríma diskutoval s tzv. trojjazyčníkmi, ktorí zastávali názor, že bohoslužby sa môžu konať iba v troch jazykoch – latinčine, gréčtine a hebrejčine. Na žiadosť byzantského cisára Michala III. išiel spolu s bratom Metodom na Veľkú Moravu, hoci sa cítil unavený a chorý. Pri výbere bratov okrem ich učenosti hrala bezpochyby rozhodujúcu úlohu i skutočnosť, že ovládali slovanský jazyk – ich rodné mesto (nazývané Solún) obývali totiž aj Slovania. Po príchode na Veľkú Moravu v roku 863 pokračoval vo svojej prekladateľskej a literárnej práci, pripravoval n kňazskú dráhu kandidátov z radov domáceho obyvateľstva. Viedol spory s tzv. latiníkmi, väčšinou franského pôvodu, ktorí presadzovali latinské náboženské obrady, a tým aj udržanie franského politického vplyvu. Po 40 mesiacoch odišiel so svojimi učeníkmi, aby ich pravdepodobne v Aquilei nechal vysvätiť na kňazov. Cestou sa zastavil u kniežaťa Koceľa v Blatnohrade, diskutoval v Benátkach. Po príchode do Ríma odovzdal pápežovi Hadriánovi II. Ostatky pápeža sv. Klimenta – mučeníka, ktoré našiel v Chersone. Vstúpil do kláštora, ktorý pomenovali po sv. Klimentovi, a prijal meno Cyril. Zakrátko zomrel. Svoju učenosť preukázal v polemikách s inovercami i s oponentmi vo vlastnej cirkvi, ale najmä svojou prekladateľskou a literárnou činnosťou. Už pred cestou na Veľkú Moravu zostavil prvé slovanské písmo – hlaholiku. Vytvoril aj novú číselnú sústavu, nezávislú od gréckej. Do staroslovienčiny preložil evanjeliár a liturgické texty byzantského a rímskeho obradu (okrem iného liturgiu sv. Petra, ktorú používali Gréci v Ilýrii), žalmy a spovedné formuly, diela *Apoštol*, *Proroci*, *Lekcionár* a bližšie neznáme texty Starého zákona. Po grécky napísal osobitný traktát, v ktorom vysvetlil zásady svojho prekladu evanjeliára, napísal pamätnú báseň *Proglas* na dokončenie prekladu 4 evanjelií. V tzv. Chersonskej legende sa v upravenej podobe zachovala reč a historická rozprava *Slovo o nájdení ostatkov sv. Klimenta*, ako aj hymnus spievaný pri ich hľadaní.

Konštantín a Metod

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

História Slovenska (Dejiny Slovenska) - 04.časť – Veľkomoravská ríša (Veľká Morava)

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania